

# جنگ طالبان و داعش در قلمرو حکومت افغانستان

علی قادری

سرمقاله

## آغاز حملات بهاری آزمون دشوار برای نیروهای امنیتی

حفیظ الله زکی

کابینه حکومت وحدت ملی به جز وزارت دفاع تکمیل شده است و اکنون انتظار آن است که چرخ حکومت به حرکت آید و به امورات مملکت رسیدگی شود.

نگرانی امنیتی با سرورسدهایی فعالیت داعش در افغانستان به مراتب نسبت به سال های گذشته بیشتر شده است. طالبان هم که قرار بود به روند صلح بپیوندند و مذاکرات شان با حکومت آغاز شود، از شروع عملیات گسترده و کوبنده بهاری خود به نام «عزم خیر داده اند»

از آغاز سال جاری تاکنون رویدادهای بسیار تلخ ناامنی را در کشور شاهد بودیم. از ربودن ۲۱ مسافر بیگناه تا واقعه دردناک و تأسفبار بدخشان و تا حمله دهشتناک انتحاری در ننگرهار، همه و همه از اوضاع نامطمین امنیتی در کشور خبر می دهند. رویدادهایی که توان و قدرت نیروهای امنیتی افغانستان را به چالش می طلبد. این نخستین بهاری است که نیروهای امنیتی بدون حمایت و پشتوانه نیروهای خارجی در برابر هراس افکنان مبارزه می کنند. از اینرو امسال را می توان آزمونی برای نیروهای امنیتی کشور دانست که چگونه بدون حضور نیروهای خارجی از امنیت کشور و شهروندان دفاع می کنند و چگونه قدرت و صلابت خود را در مقابله با گروه های تروریستی به نمایش می گذارند.

از رویدادهای امنیتی امسال چنین برداشت می شود که گروه های مختلف شورشی، در سال جاری بیشتر از سال های گذشته افسردگی ملکی و غیر نظامی را هدف قرار می دهند. مابین گذاری در مسیر راهها به مراتب بیشتر از گذشته صورت می گیرد و حملات انتحاری نیز اغلب از افراد ملکی قربانی می گیرند. اختطاف و گروگانگیری مردم بیگناه نیز بر کارنامه های جنایی این گروه ها افزوده شده است. در حال حاضر شهروندان کشور در بسیاری از مسیرها احساس امنیت نمی کنند و هرآن احتمال می دهند که ممکن است به دست تروریستان از بین برده شوند و یا هم ربوده و به سرنوشته ماعلومی گرفتار گردند.

گستردهای مناطقی که تروریستان در آنجا فعالیت دارند و کوهستانی بودن اغلب آن مناطق از یک طرف و پنهان شدن شورشیان در میان مردمان عادی از طرف دیگر، مبارزه با شورشیان را بیش از حد دشوار ساخته است. کمبود نیروهای امنیتی با توجه به جغرافیای وسیع ناامنی، نبود تجهیزات و امکانات مناسب جنگی و ضعف سیستم استخباراتی در ارگان های امنیتی و کاستی های جدی که در قوای هوایی مشهود است، از چالش های عمده نیروهای امنیتی در مقابله با هراس افکنی به شمار می آید.

اکنون هم هراس افکنان و هم دولت از آغاز حملات بهاری خود خبر می دهند. طالبان روز جمعه حملات بهاری خود را با فیر چهار راکت به مرکز شهر غزنی آغاز کردند و دولت هم عملیات ذوالفقار را جزو حملات بهاری می داند و در عین حال عملیات های دیگری را در ولایت های قندوز و زابل راه اندازی کرده است و قرار است در ولایت غزنی نیز عملیات پاکسازی شروع شود.

با این همه انتظار نمی رود که نیروهای امنیتی، ولایات و مناطق ناامن را از وجود هراس افکنان پاک کنند، زیرا چنین توانی در حال حاضر در نیروهای امنیتی کشور مشاهده نمی شود.

اما بدون شک مردم این توقع را دارند که ناامنی در یک سطح کمتر نگه داشته شود. اگر نیروهای امنیتی بتوانند ابتکار عمل را در دست بگیرند و مخالفان را در موضع دفاعی و یا انفجالی قرار دهند، باز هم از نظر شهروندان کشور، کارنامه قابل قبولی خواهند داشت.

اگر از مسأله ناامنی بگذریم، مشکل فقر و بیکاری یکی از بزرگترین چالش هایی است که قرار روی کار کرد حکومت وحدت ملی قرار دارد. فقر با ناامنی رابطه دو سویه دارد. یعنی تا زمانی که مسأله فقر در کشور حل نگردد، احساس امنیت فیزیکی و روانی نیز وجود نخواهد داشت. بالعکس تازمانی که امنیت به وجود نیاید راهکارها و کاررویه های فقر زدایی و اشتغالزایی نیز مؤثر نخواهد افتاد. پس حکومت باید همزمان در هر دو بعد برنامه های مؤثری را روی دست بگیرند. نادیده گرفتن یک بخش به پنهان بهبودی بخش دیگر به معنای ناکارا ساختن تمامی برنامه ها و استراتژی های حکومت در تمامی بخش ها و عرصه ها خواهد بود.

از گذشته های دور افغانستان هیچ گاه تحت قلمرو یک حاکم و نظام سیاسی نبوده است. به عبارت دیگر، نظام سیاسی یا دولت مرکزی در هیچ یک از برهه های تاریخی قادر به تسلط کامل و گسترش حاکمیت خود در تمام نقاط افغانستان نبوده است. از زمان احمد شاه ابدالی تا دوران امیر عبدالرحمن خان نظام ملوک الطایفی بر جامعه افغانستان حاکم بود. امیر عبدالرحمن با سرکوب حاکمان ملی حاکمیت دولت مرکزی را گسترش داد. با وجود آن عبدالرحمن موفق به حکومت بر سراسر افغانستان نشد. در گوشه و کنار افغانستان گروه های وجود داشت که علم مخالفت را علیه دولت مرکزی برافراشته بود. بعد از عبدالرحمن نیز وضعیت به همان منوال ادامه داشت. اشغال افغانستان توسط شوروی منجر به شکل گیری جنبش های مقاومت در داخل و خارج از افغانستان شد. در میان جنبش ها و گروه های مقاومت اگر چه رهبری واحدی وجود نداشت اما مبارزه آن ها در برابر شوروی منجر به پیروزی آن ها شد. پیروزی جنبش های مقاومت و اخراج شوروی و سقوط حکومت کمونیستی دکتر نجیب منجر به خلاء قدرت در کابل شد. این خلاء قدرت باعث درگیری میان گروه های مختلف از اقوام مختلف شد. ادامه درگیری ها و جنگ های داخلی منجر به ظهور گروه جدید به نام طالبان شد. این گروه قدرت سیاسی را به دست گرفت و موفق به تشکیل حکومت شد اما نتوانست بر سراسر افغانستان حکومت نماید.

دوره پس طالبان دوره جدید و متفاوت از گذشته برای مردم افغانستان بود. قانون اساسی دموکراتیک شکل گرفت، نظام مبتنی بر قانون اساسی به وجود آمد. کشور های خارجی میلیاردها دلار به افغانستان کمک نمود. حضور کشورهای غربی در افغانستان و کمک های جامعه جهانی به افغانستان این انتظار را به وجود آورده بود که حکومت مرکزی قدرتمند گردد و بتواند بر سراسر افغانستان حکومت کند و خدمات ارائه نماید. با گذشت سیزده سال اما، حکومت مرکزی نه تنها قدرتمند نشده است و نتوانسته است حاکمیت خود را گسترش دهد بلکه هر روز

## سفرهای پی هم بیرونی و وضعیت نا به سامان داخلی

عبدالرحمن فیهی

سیاسی عربستان، گفت و گوهای سیاسی مرتبط به صلح بوده است، اما نکته آن که رییس جمهور غنی جدیداً مطرح کرد، «گسترش همکاری ها و مناسبت های اقتصادی میان دو کشور بود». پس از آن به جمهوری خلق چین سفر کرد و گفت و گوهای سیاسی آن کشور داشت که بعدها «منجر به کشیده شدن پای چین به گفت و گوهای سیاسی گردید». پس از آن به پاکستان سفر کرد. با مقام های سیاسی و نظامی های که گفته می شود قدرت مندان اصلی در پاکستان بوده و در مورد رابطه با افغانستان و هند حرف نخست و نهایی را آن ها می زنند، دیدار کرد. ظاهراً که این سفر رابطه و مناسبت ها را از نو تعریف کرد. رییس جمهور کشور، تصمیم به اعزام چند دانش جوی نظامی به پاکستان را اتخاذ کرد، رییس ستاد ارتش و مسوول «آی اس آی» پاکستان بارها به کابل سفر کرد و گفته می شد و گفته می شود که همکاری های نظامی و اطلاعاتی مناسب بین دو کشور وجود دارد.

پس از پاکستان به ایالات متحده آمریکا رفت. یک سفر دیگر به عربستان سعودی داشت و در نهایت به جمهوری اسلامی ایران سفر کرد. قرار گزارش های که داده شد و بر اساس گفته های که توسط رییس جمهوری های دو کشور مطرح گردید، همکاری های نظامی و اطلاعاتی میان دو کشور قرار است صورت گیرد. تروریسم و مواد مخدر، مهم ترین تهدیدهای هستند که امنیت ملی دو کشور را به صورت جدی تهدید می کند.

و گفته می شود که قرار است در هفته جاری رییس جمهور غنی به هند سفر کند. هند که پس از روی کار آمدن حکومت جدید، نارنجی های سیاسی را ابراز کرده و از سیاست خارجی اشرف غنی ناخرسند به نظر می رسد.

این که، رییس جمهور غنی، چگونه می تواند به هدف اش - ایجاد نوع همکاری منطقه ای - دست یازد و میان خواسته ها و هدف های متضاد کشورهای منطقه در افغانستان - هدف های متضاد ایران - عربستان، ایران - ترکیه، ایران - پاکستان، عربستان - ترکیه، هند - پاکستان، هند - چین - تعادل برقرار کند، امری دشوار به نظر می رسد. اما باید صبر کرد و دید که



که ناامنی در کشور همسایه را به معنی امنیت خود تلقی می کند. این نوع نگاه به عنوان یک سد و مانع همکاری های منطقه ای عمل می کند. دوم اینکه کشور های منطقه تا هنوز داعش را به عنوان یک گروه تخریب گر و ویران گر جدی نگرفته است. در هیچ یک از کشورهای منطقه گزارشی وجود ندارد که حکومت این کشور ها اقدامات جدی و اساسی را برای مبارزه با داعش روی دست گرفته باشد.

وضعیت داعش در افغانستان و پاکستان و برخی کشورهای آسیای میانه تقریباً به یک منوال است. اما هیچ کشوری تا هنوز اقدامات عملی برای مبارزه با این گروه روی دست نگرفته است. با این حال، نقطه قوت برای همکاری های منطقه با محوریت چین وجود دارد. چین با قدرت اقتصادی که دارد قادر به نزدیک کردن کشورهای منطقه می باشد. ممکن حکومت مرکزی تعهداتی برای مبارزه با داعش روی دست بگیرد. اما در افغانستان ملا محمد عمر رهبر طالبان در زمان حاکمیت طالبان لقب امیرالمومنین به خود داده بود. رهبر طالبان قادر به

## سفرهای پی هم بیرونی و وضعیت نا به سامان داخلی

عبدالرحمن فیهی

سیاسی عربستان، گفت و گوهای سیاسی مرتبط به صلح بوده است، اما نکته آن که رییس جمهور غنی جدیداً مطرح کرد، «گسترش همکاری ها و مناسبت های اقتصادی میان دو کشور بود». پس از آن به جمهوری خلق چین سفر کرد و گفت و گوهای سیاسی آن کشور داشت که بعدها «منجر به کشیده شدن پای چین به گفت و گوهای سیاسی گردید». پس از آن به پاکستان سفر کرد. با مقام های سیاسی و نظامی های که گفته می شود قدرت مندان اصلی در پاکستان بوده و در مورد رابطه با افغانستان و هند حرف نخست و نهایی را آن ها می زنند، دیدار کرد. ظاهراً که این سفر رابطه و مناسبت ها را از نو تعریف کرد. رییس جمهور کشور، تصمیم به اعزام چند دانش جوی نظامی به پاکستان را اتخاذ کرد، رییس ستاد ارتش و مسوول «آی اس آی» پاکستان بارها به کابل سفر کرد و گفته می شد و گفته می شود که همکاری های نظامی و اطلاعاتی مناسب بین دو کشور وجود دارد.

پس از پاکستان به ایالات متحده آمریکا رفت. یک سفر دیگر به عربستان سعودی داشت و در نهایت به جمهوری اسلامی ایران سفر کرد. قرار گزارش های که داده شد و بر اساس گفته های که توسط رییس جمهوری های دو کشور مطرح گردید، همکاری های نظامی و اطلاعاتی میان دو کشور قرار است صورت گیرد. تروریسم و مواد مخدر، مهم ترین تهدیدهای هستند که امنیت ملی دو کشور را به صورت جدی تهدید می کند.

و گفته می شود که قرار است در هفته جاری رییس جمهور غنی به هند سفر کند. هند که پس از روی کار آمدن حکومت جدید، نارنجی های سیاسی را ابراز کرده و از سیاست خارجی اشرف غنی ناخرسند به نظر می رسد.

این که، رییس جمهور غنی، چگونه می تواند به هدف اش - ایجاد نوع همکاری منطقه ای - دست یازد و میان خواسته ها و هدف های متضاد کشورهای منطقه در افغانستان - هدف های متضاد ایران - عربستان، ایران - ترکیه، ایران - پاکستان، عربستان - ترکیه، هند - پاکستان، هند - چین - تعادل برقرار کند، امری دشوار به نظر می رسد. اما باید صبر کرد و دید که

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.  
هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد.  
مقالات وارده بازگز داده نمی شود.  
مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرفه مقاله بیاتر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.

www.dailyafghanistan.com  
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

صاحب امتیاز: دکتر حسین یاسا  
مدیر مسوول: محمد رضا هویدا  
سردبیر: حفیظ الله زکی  
کارکاتوریست: خالق علی زاده  
دیزاین: محمد صالحی، علی اصغر زاهدی  
مسئول وب سایت: محمد علی بهرامی  
آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۷-۱۳۷

افغانستان  
The Daily Afghanistan  
Outlook  
AFGHANISTAN  
The Leading Independent Source